

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.
Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyiltéri közlemény soronként 30 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162. Telefon sz. 106.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telepítünk.

Folyó hó 10-én tartotta törvényhatósági bizottságunk utolsó közgyűlését az új városház múzeum-termében s mondhatni, Kecskemét város történetében korszakalkotó határozattal búcsúzott el e teremtől.

Kimondotta a közgyűlés, hogy a város birtokain telepítvényeket létesít s ezzel egy rég hangoztatott óhaj megvalósulásának a küszöbére léptünk.

A kérdés nagy horderejű. Nagy horderejű nemcsak városi érdekeink szempontjából, de általános nemzeti szempontból is.

A munkás-kérdés, mely ma már nagy hullámokat ver s melynek megoldása egyik legfontosabb politikai kérdésünket képezi: bennünket kecskemétiakat nem hagyhat érintetlenül s őseink előrelátó bölcsességét követve, nekünk, a saját erejére utalt magyarságnak, nem lehet e mozgalmat összetett kezekkel szemlélünk, hanem a tárgyat megillető komolysággal kell azzal foglalkoznunk, nehogy a mulasztások veszedelmes következményeit érezzük. Míg tehát kutatjuk a módokat, a melyekkel a földbirtokos osztályt veszélyeztető munkáskész-hiányt orvosolhatjuk: kutatnunk kell azokat a módokat is, a melyekkel a józan, szorgalmas munkások érdekeit is támogathatjuk. Egyszóval meg kell találnunk a helyes módot arra nézve, hogy azt a látszólag ellentétes, de végeredményében

együttásra utalt és egymással összeforrt ügyet bölcsen megoldhassuk.

A részleteket ezúttal nem tárgyalhatjuk, mert hisz azok sok oldaluk s ezt illetőleg a kiküldött bizottságnak jut a feladat, teljesen egész tervezetet tárnai a közönség elé. Megelégedéssel és örömmel látjuk azonban azt, hogy a tanács javaslata alapján a közgyűlés már általánosságban megszabta azt a helyes irányt, a mely a kérdés megoldására vezet.

Kecskemét nem községeket akar létesíteni, hanem oly munkás-telepeket teremteni, a melyeket a települőkben kifejlődött igyekezet alakíthat át a messze jövőben községekké.

Ez a határozat egymagában véve is nagy horderejű, mert hisz egy régi, szűkeblű iránnyal való szakítás van benne.

Elvetettük magunktól azt a a szűkeblű felfogást, a mely városunk jövő nagyságának és fejlődésének biztosítékát abban látta, hogy óriási pusztaterületünkön önálló községek fejlődése megakadályoztassék. A mai kor felfogása ez irányban már sokkal tisztultabb s Kecskemét közönsége átérzi annak az elvnek igazságát, hogy egy város fejlődését nem a pusztai rendszer, hanem a föld arányához mért egészséges szaporodás és az ezzel lépést haladó kultúra-fokozás mozdíthatja elő.

Ezzel nincs az mondva, hogy osszuk fel pusztáinkat és egyes művelési águnkat rögtön átalakítsuk; hanem ki van

mondva az, hogy fokozatosan, a körülöttünk észlelhető versenynyel lépést tartva fejleszszük részben szunyadozó, részben parlagon heverő erőinket.

Fontos e kérdés nemcsak a munkások érdekeinek szempontjából is, mert ez által gondoskodni iparkodunk arról, hogy a munkásnak is legyen saját földje, saját háza, a mely őt karjának erejével, szíve érzésével ide köti és alkalmat nyújt neki arra, hogy szorgalmának kifejtése által gyarapodjék és a hazának hasznos polgára legyen; de fontos abból a szempontból is, a mely a magyar faj erősödését nem a közművelődési egyletekben, nem a magyar nyelv terjesztésében, hanem a magyar faj szaporodásában keresi.

Büszkék vagyunk a közgyűlés határozatára. Büszkék vagyunk rá, mert Kecskemét az országban az első, a mely annak a nagy horderejű politikai kérdésnek nemcsak tudatában van, de annak gyakorlati megvalósítására az első lépést megtette.

A magyarok istene áldó kezét tartja e város felett. Nemzeti nagy fejedelmek szellemei lengenek körülöttünk, mert hisz az az első kapavágás a melyet a telepes keze ejt a török-tatártól elpusztított területeken: csengőhanggal viszi szét a világnak a hírt, hogy a Duna-Tisza közti megpusztított magyarság régi nagyságának fája újra kisarjadzott s eljön az az idő, mikor terebélyes lombja levegőt óhajtva szétterül az országban.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Távolból.

*Nem mondom, hogy sorvaszt a bánat,
Sem azt, hogy meghalok utánnad.
Arczom nem sápadt, hajam sem kuszált,
Tekintetem nem réveteg... zildt.*

*Élek, mint eddig, életunottan,
Külködéstől, zajtól félrevonultan
Nézem, hogy tűnik nap-nap után
Igy mulik a holnap, holnapután...*

*Nincs nagyvárörö vágyam, ideáлом,
Szétfoszlott a ködkép, tiüdermese, álom...
És ha gondolatom néha messzi téved:
Hamar felocsúdom. Felriaszt az élet.*

*Nincsen vágyam s' mégis... vágyódom utánnad.
Lelkemben egy forró erős érzés támadt,
Szerelemről, boldogságról álmodom meséket
S' úgy fáj lelkem, ha álmából a valóra ébred...*

Zádor.

A z i d e a l.

Irta: Paul Busse. Fordította: C.

Évek után került vissza a városba. A midőn ismét végig haladt a jól ismert, néma útezőkon, útjában most is találkozott a város

tipikus alakjaival s csodálkozott, mily kevésbé változott minden távozása óta.

Kutató szeme ibolya - csokrot fedezett fel a viragkereskedés kirakatában... Rajta felejtette tekintetét a kedves virágokon — s egyszerre édes visszaemlékezés dobogtatta hevesebben a szívet... Egy perczig küzdött az ostromló érzelmek ellen, de rövid harc után könnyen legyőzték őt.

Ibolya volt a kedvencz virága... ez vilant keresztül agyán s ittasan a visszaemlékezésektől, néhány pillanatra lehunyta szemét.

— Ideális teremtés is volt az a Berta... — úgymond, — szerettem őt teljes szívemből s ő visszonzta érzelmeimet. Igaz szerelmet mindig visszonznak a nők, — eleinte hiúságból; — azután bizonyos képzelt harmonia hozzájárulásával önkéntelenül szerelem lesz belőle! Tudom, hogy én is eltöltöttem szívét, lelkét... De mi a dolog vége? Ideálunkat rendesen más veszi nőül s a szerelmet talán csak azért éreztük át, hogy legyen mit meggyónnunk a házasság életben. — Ily régebben elhangzott vallomás emléke, — néhány szerelmes vers, vagy megsemmisített levél igen jó szolgálatot tesz a mézesetekben és hozzájárul a társalgás élénkítéséhez.

A sétáló félbeszakította málázását. Megállt, — végig nézett a hosszú, csendes utcán. Azután megrázta fejét, mintha újra felakarná idézni régi álmodozó gondolatait!

— Felfogom keresni, — hiszen jó bará-

tom vette feleségül. — Frigyes, az én jó Frigyes barátom! — Ha házasságról van szó, a legideálisabb lényeket is magával ragadja a realizmus. A kedves, szelid, de egyszersmind okos Berta sem akart külön lenni a többiek-nél. — Hozzáment ahhoz, kinek jövője egy befolyásos bácsi által biztosítva volt. Az én szerény házassági ajánlatomat — szülei tanácsára — nem is vette komolyan, — reám nem akarta bizni szerencsáját. Ki is gondolhatta volna, hogy én bácsi nélkül is, ennyire vihetem ily rövid idő alatt. Pedig ma is érzem, hogy csak ő lehetne feleségem. Bár mennyire küzdök is az elévült érzelmek ellen, csak újra-újra feltámadnak azok, anélkül, hogy kérdeznék, akarom-e vagy nem? De hát nem is lehet mindig akarni! Különösen szívbeli dolgokban... Irigylem az urától, — kinesnek tartom most is, — mind ezek után is. Úgy látom még szentimentális leszek, erősen elragad s nem tudok menekülni varázstól... Látnom kell őt, bír féltem sajtó, sebzett szívemet.

Egy sétálóval való összeütközés rázta fel álmaiból s visszahívta lelkét a borult, ködös őszi nap valójába.

Lassú léptekkel haladt barátja háza felé. Az ajtóhoz érve szíve elszorult... A legellentétebb képek izgatták lelkét.

Frigyes igen szívélyesen fogadta, kedélyesen csevegve, mondták el egymásnak az utóbbi évek eseményeit.

A földmivelésügyi miniszter Kecskeméten.

Dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter úr ő nagyméltósága, — mint előre jeleztük, — december hó 5-én meglátogatta városunkat.

Nagyfontosságú és jelentőségű dolog ez ránk nézve, annyival is inkább, mert — sajnos — bennünket személyesen vajmi ritkán keresnek fel azok, a kik, meghallgatva bajainkat, azokon segíteni tudnak. Szerencsésnek érezhetjük tehát most magunkat, mikor egy hosszú évtized után ő nagyméltósága, a földmivelésügyi miniszter személyesen keres föl bennünket azért, hogy városunk gazdasági viszonyait közvetlen közelből megismervén, a bajokon segítsen.

Ez alkalomból a Kecskemét-Vidéki Gazdasági Egyesület és a Kecskeméti Gazdakör együttes közgyűlést tartott, a melyen Kada Elek polgármester úr feltárta az itteni gazdasági viszonyokat, a mire aztán ő nagyméltósága hosszabb beszédben rámutatott azokra az eszközökre, a melyekkel a tapasztalt bajokat orvosolni lehet. Az ünnepély lefolyását a következőkben adjuk:

Reggeli 8 óra 15 perczkor indult el Darányi miniszter a nyugati pályaudvarról, Beniczky Ferencz főispán, Beksics Gusztáv és Kristóffy József orsz. képviselők, Nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Tormay Béla min. tanácsos, Bartóky József és Dobokay Lajos min. osztálytanácsosok és Győri Loránt min. fogalmazó kíséretében.

10 óra 8 perczkor robogott be a vonat a pályaudvarra, hol Kada Elek polgármester úr vezetése alatt a város intelligenciája fogadta ő nagyméltóságát. Ott voltak a többek között: Fekete István helyettes polgármester, Bagi főjegyző, Vámos Béla főkapitány, Zombory László főügyész, dr. Nagy Mihály orsz. képviselő, Koricsánszky János, a Miklós-telep igazgatója, Gaál Ferencz trvszéki elnök, dr. Szeless József, a gazd. egyesület alelnöke stb.

A polgármester néhány szóval üdvözölte ő nagyméltóságát, mire a társaság hosszú kocsisorban a városházára hajtatott, a hol megtekintette a főispáni, polgármesteri, bizott-

sági közgyűlési tanácsstermeket és az állami anyakönyvi hivatal helyiségét. A közgyűlési teremben sokáig időzött, a freskók s az egész terem szép stylje — a mint mondá — igen gyönyörködtették.

Ezután átmentek a kaszinó nagytermébe, a gazdaegyesületek közgyűlésére. A terem nagyszámmal betöltő gazdák viharos éljenzéssel fogadták ő nagyméltóságát, — majd dr. Szeless József, a gazd. egyesület alelnöke — miután méltóságos Horváth Döme elnököt betegsége megakadályozta a megjelenésben — a következő beszédben üdvözölte ő nagyméltóságát:

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy a Gazdasági Egyesület nevében Nagyméltóságodat a legmélyebb tisztelettel, őszinte örömmel üdvözöljem. Jól tudjuk mi azt mind, hogy Nagyméltóságod Kecskemét városának, ezen város polgárainak érdekeit — a melyről joggal elmondhatjuk, hogy a földmivelés és gyümölcstermesztés általános érdekeivel azonosak, — mindenkor magas figyelmére méltatta, itteni magas megjelenése ennek fényes bizonyítéka.

A midőn tehát ezért már előzetesen is köszönetünknek adunk kifejezést, kérjük Nagyméltóságodat, hogy magas jóindulatát irányunkban továbbra is érvényesíteni kegyeskedjék, egyszermind azon régi magyaros felkiáltással fogadjuk: Isten hozta körünkbe.

A nagy éljenzés csillapultával Kada Elek polgármester a következő beszédet mondta:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Érdemes elnökünk tolmácsolta azt az örömet, a mely Nagyméltóságod látogatásával ért bennünket.

Bár óhajtanám, de nekem alig lehet az általa hangoztatott érzelmeket fokozott mértékben kifejezni, mert hisz Nagyméltóságod a munka és tett embere s így nem barátja az érzelmek különböző formákban való ismétlésének.

Engedje meg azonban Nagyméltóságod, hogy ez alkalommal, mikor lejövetelével városunkat megtisztelte s látogatásával azt a kört szerencséseltette, a mely körnek minden egyes tagja joggal elmondhatja magáról, hogy az igazi munka embere: kitarhassuk egész lelkünket, hogy a bizalom megnyilatkozásával állítsuk Nagyméltóságod elé azt a képet, a melyből e város polgárságának, de különösen gazdaközönség-

nek helyzete és törekvése, legalább nagyobb vonásokban, megismerhető.

Nekünk kecskemétieknek különzerű, a haza más tájaitól eltérő viszonyaink vannak. Ezeket a különböző viszonyokat, a melyek a polgárság gondolkozásmódját és kifejtett munkásságát szabályozták és még jelenleg is szabályozzák, egyrésztől a történeti fejlődés, — másrésztől a változatos helyrajzi viszonyok teremtették meg s így velünk szemben gyakran elnézőnek kell lenni annak a kritikának, a mely mezőgazdasági viszonyainkat veszi bonczkés alá.

Nekünk különzerű munkásságot kell kifejtenuk, hogy boldogulhassunk; de e mellett a különzerű munkák mellett éreznünk kell azokat a terheket is, a melyek ma már majdnem általános jellegűek. Így a többek között a sertés-kereskedelemnek pangása által nemcsak egyik hatalmas kiviteli águnk tétetett egészen tönkre, de ennek a következményeit nagyon súlyosan érzi a földbirtokos is, mert két nagy termelési ága, nevezetesen a kukorica- és árpatermelés a fogyasztók hiányában úgy annyira visszafelődött, hogy az az által okozott károkat a rozstermelés alig képes ellensúlyozni s így egyik égető vágyunk, áldozatokat nem kimélő törekvésünk az, hogy városunkban az újabb követelményeknek megfelelő sertés-kereskedelem ismét fellendíttessék.

Másik, nem kevésbé fontos bajunk az, hogy a haladás által megkövetelt kulturafokozás és a rendelkezésünk alatt álló munkáskéz nincs arányban s így most már bekövetkezett a munkáshiány, a melyet nemcsak a földbirtokos osztály érez, de nagyon veszélyezteti a szőlőmivelés terjedését, a mely művelési ág pedig ennek a homokos tájon élő népek életkérdése. — Ennek folytán újra egy nagy gond, az előtt a gond előtt állunk, hogy mikép leszünk képesek a munkáskéz szaporítását helyes irányban előmozdítani.

Ha ezekhez hozzáveszszük azt, hogy a kataszteri becslések alkalmával területünk egy részének, nevezetesen az úgynevezett fekete földeknek viszonyai nem részesültek kellő és tárgyilagos figyelemben, — akkor általános körvonalakban ecseteltem azokat a bajokat, a melyekkel nekünk küzdenünk kell s a melyek elegendők arra, hogy — figyelembe véve még különös viszonyainkat is — sok tekintetben elnézésben részesüljünk.

— Megnősültél-e, Pál? — kérdé Frigyes résztvevően.

— Nem, legény maradtam! Sajnos, nem kínálkozott jó alkalom, — egyszer elmulasztottam, — felelé Pál bánatosan.

— Boldog ember!

— Hogyan?

— Igen, boldog vagy, — egészen komolyan meggondolva ismétlem ezt. Mit tudsz te a házasság terheiről.

— Vétkezel, barátom, hiszen neked mintafeleséged van!

— Igen, az esküvő előtt én is annak tartottam, — hiszen neked elmondhatom... Milyen jól is jártál azzal a kosárral, melyet tőle kaptál.

— Kosár, a melyet még vigasztalással, vagy engeszteléssel sem töltött meg.

— Igaz, elég durva fonású volt az a kosár, melyért most már irigyellek.

— Ne csinálj rossz tréfákat! Hidd el, nem helyes módja ez annak, hogy szivem fájdalmát enyhítsed!

— Istenemre, komolyan beszélek. Berta a házasságban csakhamar megváltozott. Igaz, hogy némileg hozzájárultak a gondok is.

— Te és gond? — szakítá félbe kételkedve Pál.

— Bizony, — a bácsi meghalt s én elvesztettem pártfogómat, — előmenetelem megakadt. Takarékoskodnunk kellene, Berta pedig többi közt igen szereti a szép toálletteket.

— De hiszen soha sem volt hiú! — védé Pál régi ideálját.

— Úgy?! Nos hát, én csak azt tudom, hogy naponta új toállette-kivánságokat hoz haza városunk kirakataiból s hűségesen referál barátnői dúsan felszerelt garde de robes-járól

— Hihetetlen!

— De sajnos, való! — Szememre hányja, hogy nem tudom kielégíteni igényeit, mert bizony a kis menyecskének nagyon költséges passziói vannak, — Áldhatod a szerencsédet, barátom.

— Megfoghatatlan... Engem mindig arról biztosított, hogy egy darabka száraz kenyér...

— Jól van, jól, ismerem ezt a dolgot, valamint a gunyhó meséjét is! Ugyan, nézd meg csak lakásunkat, hát gunyhó ez?

— Túlozol!

— Te csacsi, valóban nem érdemled, hogy akkor kosarat kaptál!

— De hát, hol van feleséged?

— Sétálni ment s bizonyára hódol drága passzióinak. Estére szívesen látlak vacsorára, reményilem eljössz, kedves barátom.

— Bizonyára, — felelé Pál leverten.

— — — — —
Pál egy kedélyes estét töltött Frigyes házábanál. Jól ettek, ittak is eleget s fesztele-nül csevegtek. Csak azt sajnálta, hogy Bertával nem beszélhetett négy szemközt. Oly sok mindent mondhatott volna neki s nagyon

kíváncsi lett volna viselkedésére. Egész este oly gyengéd és figyelmes volt férje iránt, miszerint Pál most már éppen nem értette barátja előző megjegyzéseit. Búcsúzáskor szóvá is tette a dolgot.

— Nem értelek, Frigyes... Mit akarsz hát tulajdonképen? Hisz nőd oly kedvesen és szerényen jár-kezel házadban — s te, hálátlan, még így mersz beszélni róla?!

— Bolond — legény!! Nem érted te az asszonyt! Azt hiszed, majd kitalálja előtted rossz tulajdonságait... Hiszen színleg pompásan élünk, — a világ előtt mintaházasság ez a miénk. De különben ily kegyes, mint ma, még soha sem volt! Ezt neked köszönhetem. Rögtön észrevettem, hogy újra fel akarja éleszteni szived szunnyadó lángját.

— Szervusz, — mondá Pál gyorsan s elnyomta sóhaját.

Midőn az utcára lépett, aludt már az egész város, — a gázlángok búsan, homályosan világítottak...

— Ne dobogj hát, — légy okos, te balga sziv... elévült érzelmek... nem való az érzékenység civilizált, modern szivnek... azután — hiszen hallottad, hogy mit mondott a férje!

A következő pillanatban messzire elvetette magától azt az illatos kis ibolya csokrot, melyet nem nyílt alkalma átadni ez estén...

Ez a pillanat, a mikor nekünk Nagyméltóságod megjelenése által kiváló örömről van, nem alkalmas arra, hogy panaszkodjunk s az általam elmondottakat ne is panaszunk, hanem egyszerűen a bizalom kifejezésének kegyeskedjék tekinteni s kegyeskedjék megengedni azt, hogy városunk közgazdasági viszonyait felölöl emlékiratunkat más alkalommal legyünk szerencsések átnyújtani.

Az általam elmondottakkal csak azt óhajtottam gazdaközönségünk nevében kifejezni, hogy mi küzdünk, de azért nem lankadunk. Erős kézzel, kitartással akarunk tovább is küzdeni, s ama küzdelemben karjaink izmait megacézalzza az a tudat, hogy Magyarország földmívelési ügyének élén Nagyméltóságod áll, a kinek büles tapasztalata, hatalmas munkaereje s lelkes törekvése nagy eredményeket képes teremteni.

Nagyméltóságodat nemes, hazafias törekvésben egy sereg követi. Ennek a törekvő, munkás seregnek egy kis része itt tömörül most Nagyméltóságod köré, — engedje meg, hogy ennek a seregnek nevében ne csak úgy mint minisztert, hanem mint gazdasági haladásunk vezérét üdvözöljem Nagyméltóságodat.

Ekkor Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szólalt fel és a következő beszédet mondotta:

Tisztelt Közgyűlés!

Midőn én régi vágyamat követve Kecskeméten újra megjelentem, óhajtottam ezt minél kevesebb czeremóniával, minél egyszerűbben tenni, mert én, ha családi emlékeimet tekintem, úgy érzem, hogy mikor Kecskemétre jövök, akkor nem idegenek közé, hanem tulajdonképpen hazajöttem.

Szerencsésnek érzem agamat, hogy a gazdasági egyesület részéről annak alelnöke, Szeless József, régi barátom, a város részéről annak érdemes polgármestere, Kada Elek, szintén régi jóbarátom, üdvözölt. Én ebből csak azt látom, hogy Kecskemét minden körülmények között megtalálja a maga embereit, akik őt vezetni, felvirágoztatásra vinni hivatják.

A polgármester úr beszédére, aki tulajdonképpen ezen összejövetelünk céljával, t. i. a kecskeméti gazdasági viszonyok megbeszélésével foglalkozott, hosszasan kifogok még térni. Most engedjék meg nekem, hogy a t. gazdasági egyleti közgyűlésnek egy ö. ömhiért jelentsek be, t. i. királyi ő felsége ezen gazdasági egyesület közel 30 éven át érdeműsán működött elnökének, Horváth Döme ő méltóságának a Szent-István-rend kiskeresztjét legkegyelmebben adományozni méltóztatott.

Az elnök úr gyengélkedése nem engedi, hogy ő ez ünnepélyen és e közgyűlésen jelen lehessen. Én a Szent-István rendet személyesen fogom neki elvinni, hogy mellé tüzzem. Itt csak azon kívánatnak adok kifejezést, vajha a Gondviselés engedné, hogy a királyi kegy, amely besugározza az ő életének nemes alkonyát, nyújtsa meg, tegye áldottá, tegye hosszúvá, tegye boldoggá az ő életét.

De a felséges úr nemcsak a nagyokról emlékszik meg, egy kecskeméti egyszerű földmívelőnek, Csókás József úrnak az arany érdemkeresztet méltóztatott adományozni.

Csókás József működése igen szerény határok között mozgott, de aki kecskeméti ember, az tudja, hogy mit használt ő ennek a városnak a példával, amelyet adott, a faiskolával, melyet létesített, a csemegezőlő meghonosításával, ami az ő eszéje volt.

Én tehát ezen közgyűlést kívántam fölhasználni arra, hogy Kecskemét ezen érdemes polgárának, Csókás József úrnak az arany érdemkeresztet átadjam.

A miniszter erre a gazdák élénk éljenzése közben feltűzte a kitüntetett mellé az érdemkeresztet, mire Csókás József kérészetlen szavakban megköszönte a nem remélt magas kitüntetést.

Ezután Darányi miniszter így folytatta beszédét:

Tisztelt Közgyűlés! Sziveskedjék megengedni, hogy most már áttérjek mai tanácskozásunknak érdemére és hogy én kezdjem meg a szót és visszatérjek ez alkalommal a polgármester úrnak Kecskemét gazdasági fejlődésére nézve elmondott kívánásaira és észrevételeire.

Előrebocsátom azt, hogy azt hiszem, kevés város van, amely oly rövid idő alatt oly nagyon haladt, mint Kecskemét.

De én azt hiszem, hogy a város ezt a fejlődést megtartsa, hogy olyan arányokban haladjon, a mint megindult, ahhoz nemcsak az szükséges, hogy folyton szebb és szebb épületei, utcái legyenek, hogy új és új kulturális intézmények — iskolák és egyéb intézetek — támadjanak, hanem gazdasági tekintetben is e városnak párhuzamosan kell emelkedni és fejlődnie.

A szőlészet és gyümölcsészet terén a város már nagy lendületnek indult.

De itten, azt hiszem, nem szabad megállanunk. Az eddigi eredmények arra kell, hogy buzdítsanak inkább bennünket, hogy új sikereket, új eredményeket keressünk.

Megemlítette a polgármester úr a sertés-kereskedeleme viszonyait. Annyi bizonyos, hogy ha azt akarjuk a jelen időkben, hogy sertés-kereskedeleme fejlődjék, akkor, eltekintve a sertések közt pusztító betegségektől, nem elégségesek már azok a kezdetleges intézmények, azok a sertéstelepek, amilyenek hajdanában voltak, hanem ha azt akarjuk, hogy azok forgalma mindig lebonyolítható legyen, hogy amiatt, hogy a határban vagy a szomszédban egy pár sertés megbetegszik, ne zárják le rögtön a piacot, akkor minden esetre egy modern sertéspiaszt kell teremteni, — minden állategészségügyi követelményekkel, úgy, hogy onnét a kivétel mindenkor szabad és akadálytalan legyen. És örömmel vettem ki a polgármester úr beszédéből, hogy a városban ehhez megvan az áldozatkészség is. Csak azt tehetem hozzá, hogy az Ausztriával való kiegyezésben van gondoskodva arról, hogy ilyen telepekről a forgalom szabadon irányuljon és e szerint nem lesz akadály a tekintetben, hogy ezen sertéstelep az állam erkölcsi támogatása mellett Kecskeméten létesülhessen.

Én azt hiszem, t. közgyűlés, hogy még az állattenyésztés érdekében is kell majd áldozni. — Különösen a lótenyésztés, a szarvasmarha-tenyésztés mind olyan ágak, amelyek fejlesztése tekintetében, még sok a tennivaló és a városnak ily irányú törekvéseit részéről is előmozdítani mindenkor kedves kötelességemnek fogom tartani.

A legfontosabb kérdésre azonban most térek át. Előrebocsátom, hogy örömmel értesültem arról, hogy Kecskeméten a munkaadók és munkások közt milyen egészséges viszony van; örömmel értesültem arról, hogy itt a munkásnak viszonylag kedvező helyzete van. Itt csupán arról kell gondoskodni, hogy ha azt akarjuk, hogy a város ebben az irányban fejlődjék: a munkáskéz nagyobb mennyiségben álljon rendelkezésre. Egy ilyen városnak, mint Kecskemét, amelynek annyi a földje és oly nagy a határa, annak rajokat kell bocsátani. Egy ilyen városnak, nem nagyon messze a várostól, de kell munkástelepet, munkásközségeket létesíteni, kell gondoskodnia arról, hogy annak a munkásnak ott legyen a maga hajléka, hogy annak a munkásnak legyen ott egy kis földje, legyen annyi földje, amennyi őt és családját Kecskeméhez kapcsolja.

És ha Kecskemét város aztán a maga nagy határában ilyen telepeket létesít, akkor nemcsak saját érdekében cselekszik, hanem példát ad más nagyobb városoknak is, hogy a reájuk bízott vagyonnal hogy kell sáfárkodni, hogy azt mint kell használni; példát ad arra, hogy azokat a különböző viszonyokat, amelyek Magyarországon vannak, — ahol egy helyt a munkáskézben hiány, máshelyt a munkáskézben bőség van — hogy kell kiegyenlíteni, Kecskemét akkor példával fog előljárni és én megvallom azt, szeretném, hogy Kecskemét mindenkor a vezetővárosok közé tartozzék.

Ezek volnának az én nézeteim csak

röviden és dióhéjba szorítva. Azt hiszem, hogy azok termékeny talajra találnak. Felesleges hozzátennem, hogy abban az állásban, amelyet felséges királyunk bizalmából ez idő szerint betöltök, mindenkor kötelességemnek fogom tartani a város ily irányú törekvéseit minden erőmmel előmozdítani.

Élénk éljenzés és taps követte a szép beszédet.

Majd ismét Kada Elek polgármester úr állott föl s megköszönve ő ekszelenciájának kegyét, így fejezte be beszédét:

Csak röviden jelezhetem, hogy rendkívül örömről szolgál, hogy kegyelmesség a munkás kéz hiányát megorvosolni igyekszik. Teljesen át vagyunk hatva az ügy fontosságától. A török s tatár pusztítások által romba döntött falvakat újra vissza kell allítani. Mi — legyen róla meggyőződve Nagyméltóságod — rajta leszünk, hogy szaporítsuk erőnket, mert tudjuk, hogy míg ezzel saját magunknak használunk, egyszermind hazafias tettet teszünk. Mi kecskemétiak, mindig első leszünk . . . a tettek mezején élteti a miniszter ő nagyméltóságát.

Dr. Szeless József még egyszer megköszöni ő nagyméltóságának a Gazdasági Egyesület és Gazda-kör nevében szives megjelenését. S ő nagyméltósága engedelmével felhívja a Gazda-kör tagjait, hogy ha valaki szólni kívánna, azt legyen szives előadni. Miután szólásra senki sem jelentkezett, újra szólott s így fejezte be szavait:

Ismételve megköszönöm nagyméltóságodnak itteni megjelenését s magunkat továbbra is magas pártfogásába ajánljuk.

Nagyméltóságú Benitzky Ferencz főispán úr rövid és meleg érzéstől áthatott beszédében köszönetét fejezi ki a miniszternek azért, hogy ide lejtött és a kitüntetések személyesen adta át a kitüntetetteknek.

Ezzel az ülés a miniszter folytonos éljenzése között véget ért.

Ezután ő nagyméltósága a főispán, az államtitkár, a polgármester és Győry fogalmazó kíséretében Horváth Döme elnököt kereste föl, hogy az őt ért legmagasabb kitüntetést személyesen adja át a betegnek.

A délelőtti folyamán a vendégek még a városi színházat is megtekintették, amelynek gyönyörű, modern berendezése mindenkit meglepett. Majd az anyakönyvvezetői hivatal megtekintése után a Beretvás-vendéglő helyiségébe mentek vendégeink, hol Beretvás kitűnő konyhája és jó borai mellett a hangulat mindinkább emelkedett.

A tósztok sorát Benitzky Ferencz főispán úr nyitotta meg.

Uram! Nagy idöket élünk. — Úgy mond. — A magyar történelem igazolja, hogy Magyarország mindig nagy és hatalmas volt, a mikor a nemzet királyával egyetértett, együtt élt. De elmondhatom, hogy soha talán nemzet nem értett egyet s nem érzett együtt jobban az ő fejedelmével, mint épen jelenleg. Minden alkalommal megmutatta Ő Felsége a magyar nemzet iránti jóindulatát. A legutóbbi ténye is olyan volt, a mely előtt az egész magyar nemzetnek meg kell hajolni. Ennélfogva én poharamat emelem dicsőségesen uralkodó királyunkra; a legjobb, a legbölcsőbb és legalkotmányosabb fejedelemeire. Isten tartsa őt meg soká!

Majd Kada Elek polgármester úr állott föl s remek, magas szárnyalású beszédben fejté ki, hogy miért kell nekünk kecskemétieknek kétszeres munkát és erőt kifejtenünk, hogy színvonalon maradhassunk; mert a homoktengerbe helyezett népek megfeszített erővel kell gondolkozni azon, hogy nehéz munkáját siker koronázza. Ma, midőn az egész ország lázas tevékenységgel igyekszik helyreállítani azt, mit századok óta elmulasztottunk, akkor nekünk kecskemétieknek még nagyobb erőt kell kifejtenünk, hogy el ne maradjunk. S megvagyok róla győződve, — mondja, — hogy a kecskemétiak, e munkában született élő magyar nép, teljesen át van hatva ama

kötelesség tudatától, a melyet a haza javára teljesítenie kell.

Boldognak érezzük magunkat, hogy oly férfiakhoz van szerencsénk, a kik támogatnak bennünket. Bár sajnos, erre alig volt alkalmunk. Hivatalos jelentésekből, hírlapi közleményekből talán ismerték Kecskemétet. De alig kerestek föl bennünket, azért, hogy kezüket a nép szívére téve, közvetlen közelből ismerték volna meg népünket. Kétszeres öröm fog el tehát bennünket, midőn nagyméltóságod szerencsételtetett bennünket, hogy támogasson. Kétszeres öröm azért, mert tudjuk azt, hogy nagyméltóságod ismeri a kecskeméti ember szíve dobbanását, mert annak a forrásnak, a mely szíve érzelmeit hevíti, Kecskemét volt az eredete. Végül istennek áldását kérve ő kegyelmessége munkásságára a miniszter életetésével zárja be nagyhatású beszédét.

Dr. Nagy Mihály képviselőnk nem elégzik meg az erkölcsi támogatással, hanem azon kéréssel fordul a magas kormány elé, hogy ezt a várost — mely nagy vesztesége dacára is ide tudott fejlődni — anyagi támogatásban is részesítse. Ő nagyméltóságára emeli poharát.

Ezután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a következő felköszöntőt mondotta:

Tisztelt Uraim!

Mindenek előtt t. barátomnak, Kecskemét város érdemes képviselőjének, a ki utóbb szólott, kívánom megjegyezni, hogy az állam ugyan nem fukarkodik erkölcsi és anyagi támogatásokban sem, a hol városokat és intézményeket előmozdítani kell, de én a kecskeméti ember jellemvonását abban látom, hogy az saját boldogulását nem másban, hanem első sorban önmagában, saját munkájában keresi. (Élénk helyeslés.) Én igen fogok örüdeni, hogy ha alkalmam lesz e derék város érdekeit bármely irányban előmozdítani, de méltóztassanak elhinni — ezt őszintén mondom, — hogy a legtöbb teendő, a legnagyobb dolog, a legnagyobb kitartás első sorban a városra vár és magát a várost kell, hogy illesse. (Igaz! Ugy van!)

Én azt a, mondhatom meleg fogadtatást, a melyben itt részesültem, nem annyira saját érdemeimnek tulajdonítom, hanem tulajdonítom annak, hogy engem családi kötelékek fűznek ehhez a városhoz, ennek a városnak emlékeihez és e szerint, a midőn ide jöttem önök közé t. uraim, önök engem nem mint idegent fogadtak, hanem úgy tekintettek, mint a ki szívének minden dobbanásával e városnak nagy érdekeihez vagyok kötve. (Élénk tetszés és éljenzés.)

És, hogy olyan szívesen fogadtak, a mint fogadtak, az talán onnan is van, mert Kecskemét lakosságának legnagyobb része gazdálkodókból áll, én pedig nemcsak hivatalomnál fogva képviselem a gazdasági érdekeket, hanem ha megszűnök miniszter lenni, akkor sem leszek egyéb, mint egyszerű magyar gazda, önöknek gazdatársa. (Hosszantartó éljenzés és tetszés.)

A polgármesterünk, t. barátom, az ő fényes beszédében jelezte, hogy mily nagy reformra készül Kecskemét város közönsége. Én a délelőtti felszólalásom kapcsán kilátásba helyezem, hogy Kecskemét város röviden megindul azon a nyomon, a melyet bátor voltam kijelölni, a mely a város jövő fejlődését, jövő felvirágzását, környékének átalakulását biztosítja. Mert egy ilyen város, a milyen Kecskemét, megérdemli, hogy ne csak maga képezzen egy nagy központot, hanem már a vándor, a ki messziről jön ide, lássa, hogy Kecskeméthez közeledik; lássa azon községnek a boldogságán és fejlődésén, a melyek Kecskemét körül elterülnek, hogy itt a magyar Alföldnek egy hatalmas gócpontjához érkezik. (Élénk tetszés.)

Én meg vagyok győződve, hogy Kecskemét város egyike lesz az elsőnek, a mely megvalósítja azon nagy feladatot, a mely a nagy határral bíró nagy alföldi városokra vár. Kötelességük van ezen városoknak önmaguk iránt, de kötelességük van a nemzet iránt is: önmaguk iránt annyiban, hogy itt a jövő gazdasági fejlődés alapjait ilyen telepítés által lefektessék, de

kötelességük van a nemzet iránt is, hogy a magyar faj fentartását, gyarapodását és szaporodását ilyen irányban is biztosítsák. (Élénk éljenzés.)

Én arra emelem poharamat, vajha engedné meg a gondviselés, hogy mi ne csak vessünk, hanem arassunk is; hogy ne csak fát ültessünk, hanem lássuk meg a gyümölcsöt is, a melyet az a fa termel; hogy ne csak eszméket fogadjunk el, hanem érjük meg azt az időt, önökkel mindannyiokkal együtt, hogy ezen eszméket megvalósítva lássuk, hogy lássunk itt virágzó községeket, a melyek Kecskemétet támogatják, munkás kéz hiányában kisegítik, fejlesztik és táplálják. (Zajos tetszés.)

Én ilyen értelemben Kecskemét város emelkedésére, jövőjére és felvirágzására emelem poharamat. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A szünni nem akaró éljenzés és taps után nagyméltóságú Benitzky Ferencz főispán mondott beszédet, melyben üdvözölte a vendégeket.

Majd Beksics Gusztáv képviselő állott fölszóló, szónoki fordulatokban gazdag beszédében a kecskeméti vendégszeretetet ecsetelte s köszönte meg, beszéde így hangzott:

Uraim! Egyik keleti utazásom alkalmával a magyar vendégszeretetet összehasonlítottam az arab vendégszeretettel. S az eredmény az, hogy míg az arabok közt a házigazda, rabszolgája a vendégének, addig itt a vendég lesz rabszolgája házigazdájának. Ha bár nem vagyunk is tökéletesen rabszolgák, de mélyen áthatott érzelmeikkel barátjai és örökre lekötelezettjei maradunk házigazdáinknak.

Uraim! Nemcsak barátaim s vendégtársaim nevében, hanem kötelességemnek tartom a saját nevemben is megköszönni a fogadtatást. Ebben semmiféle mandátum nem vezet, csak saját érzelmeim. Én különös köszönettel tartozom önöknek, hogy a polgármester úr szíves meghívása folytán Kecskemét városába eljöhettem. A politikában én Uraim gyakran szoktam ideálok után indulni és a nemzeti politikának az a része, a melyet én összekapcsolok a magyar faj kifejtésével, egészen ideális. De midőn önök közt megjelentem, láttam, hogy itt mindaz, a mit talán politikai ábrándnak tartottam, nagyon megvalósítható. Mert mit hirdettem én a politikában? Azt, hogy van a magyar fajnak egy medenczéje, a melyben a magyarság minden viszontagság, minden csapás után megifjulhat, újjá születhet. Ez a magyar alföld, a róna. Uraim, midőn ide jövök, azt tapasztalom, hogy ez a róna minden körülmények közt lenne olyan medence, a hol a magyar nemzet, — ne adja az isten, — de ha elveszitenénk erőnket, itt mind azt visszaszerezhetné. És itt megjelenik szemem előtt egy hajó, a mely úszik a tengeren s büszkén mutatja a világnak, hogy ez a magyar faj hajója. Ott van a főárbozca Budapesten. De semmi hajó nem küzdhet meg, csak egy esetben a zivatarral, hogy ha nem csak erős, hanem hatalmas is, mert csak olyan hajót nem forgathat fel a zivatar, a mely telve van. A magyar faj hajója, annak medenczéje ilyen. Telve van Uraim! Megtölti azt a széles alföldi róna hamisítatlan magyarsággal Debreczentől Kecskeméttől, a Dunától az Erdélyi hegyekig. És mikor a magyar nemzet hajójának ilyen súlypontja van, mikor ilyen hatalmas ereje van annak a fenekén: büszkén száll szembe a szélnek, a hullámokkal meg ví. Emelem poharamat a magyar faj ezen hatalmas súlypontja leghatalmasabb képviselője Kecskemét városára! Éltesse az isten ezen hajó helyi vezetőit, a kiket — jól mondá ő nagyméltósága a délelőtti folyamán — jól választanak meg Kecskemétnak. Kecskemét nemesen gondolkozó főispánjára és a város polgármesterére, az én kedves barátomra üritem poharamat!

Egetverő éljenzés követte a szónokot. Annak lecsillapultával beszéltek még Vámos Béla főkapitány és dr. Széless József a Gazda-kör alelnöke, előbbi az államtitkár ő ekszelenciáját, utóbbi a kitüntettek üritvén poharát.

A bankett $\frac{3}{3}$ órakor véget ért.

A vendégek kocsiira ültek s a kocsik beláthatlan hosszú sorától kisérve, kihajtottak a kecskeméti földmives iskola gazdaságába, a hol Graseli igazgató vezetése alatt az egész tanári kar fogadta a társaságot, míg az összes növendékek sorba voltak felállítva.

Itt a miniszter hangsúlyozta annak szükségét, hogy minél több gazda adja a fiát a földmives iskolába, mert a gazdaság ma már sokkal belterjesebb működést kíván, semhogy azt előtanulmányok nélkül lehetne eszközölni. A gazdasági intézet helyiségeinek megtekintése után, a kecskeméti sertésszállások mellett elhaladva, a városi villanytelepet tekintették meg Kerekes Ferencz kalauzolása mellett. Ezután visszatértek a városházára, a honnan azután kihajtottak a pályaudvarra és este $\frac{3}{4}$ órakor visszautaztak Budapestre.

Kada Elek polgármester úrnak a Kegyes-Tanítórend jubileumi ünnepélyén tartott beszéde.

Mélyen tisztelt közönség!

Meghatottságot kell éreznem, mikor e széket elfoglalva, az ünnepély megnyitását teljesítem.

Az időtomette emlékek képei csoportosulnak előttem s ha bennök gyönyörködve eszembe jut, hogy e tanintézet volt az a hely, ahol zsenge gyermek szívémben gondos kezek vetegették a nemes érzelmek magvait; fénkölt szellemek vezették az ifjú tanítvány zabolázatlan gondolatait és most már az élet küzdterén működő, a társadalmi tevékenységet szigorú kritikával mérlegelő tanítványnak adták azt a szerepet, hogy a tanárok működésének tárgyilagos ismertetésével nyissa meg amaz ünnepélyt, amely az ő multjaik képeit idézi szemünk elé: akkor keresnem kell azt az erőt, amely a szív meleg érzelmei és az agy számítva mérlegelő gondolatai között, a helyzet által megkövetelt egyensúlyt megteremti.

Az erejében viruló fa lombos koronájával széttekint a végtelen tájon. A nap kápráztató sugarai csillogva furdereke leveleiben; ágai közül a természetet dicsőítő madárdal hangzik; körülötte az élet nagy tarkaságát hirdető virágszőnyeg terül; a mindenségnek száz és ezer nagy ereje működik körülötte, de ha azt az alaperőt keresnők, amely a fa életműködésének különböző részét egyensúlyban tartja: azt ne azokban a tényezőben kutassuk, amelyek a költői hangulattal gyakorolnak ránk hatást; hanem szálljon le gondolatunk az elrejtett mélybe, ahol a nagyvilág szeme elől elfödve, néma működéssel szívja magába a gyökér az életerőt.

A fa példája áll előttem, mikor szívérem érzelme és agyam gondolata között keresem az egyensúlyt. Előttem áll a világ fénye, a világ zaja; előttem van a mindenségnek ama száz és ezer ereje, amely költői hangulatra gerjeszti a képzeletet, de én oda térek a begyöpesedett multra, gondolatom visszazáll az iskola fala közé, s midőn képzeletembe visszatér az az idő, mikor egyszerű fekete ruhás alakok, csendes komolysággal hirdették, hogy a kezdet és vég között csak egyetlen egy biztos út van, az igazság útja: akkor ebben az igazságban találok meg azt a biztos erőt, amelylyel a mai nap jelentőségét méltatni képes leszek.

Tudós és nem tudós vitatkozhatnak azon, hogy mi lehet a célja e földön az embernek. Vita tárgyát képezheti a hivatás és a kötelességteljesítés; de az a kérdés, hogy mi a tényezője a haladásnak és annak a lelki gyönyörnek, amely az ember kedélyét a boldogságnak tisztultabb fogalmára nemesíti: vita tárgyát nem képezheti, mert a tények egész láncolata tárja elénk az igazságot.

A világ egyik legnagyobb tudósa a létérti közdelmet mesteri vonásokkal állítja elénk. A természetnek eme törvénye alól az ember se vonhatta ki magát, de míg a többi teremtmény csupán egyéni szempontból fejt ki ez irányban erejét s csupán egyéni szempontból iparkodik megszerezni a nyers hatalom tényezőit: az ember ettől eltérőleg ismeri saját fájának egyetemes érdekeit s történetének nagy korszakaiban, habár lassan, de céltudat-

tosan tör előre azon az úton, amelyen nem a nyers hatalom, hanem a szellem hatalma által megtisztult nézet mind nagyobb és nagyobb arányokban tárja elé azokat az eszményi célokat, amelyeknek saját lelkében emelhet templomot.

A nagy multtól a jelenig és a jelentől a messze jövőig sok kiváló alak szaporítja azoknak a lángeszeknek a számát, akik a szellemi téren való haladásnak apostolaiként tekinthetők s mindaddig az ideig, míg a megtisztult felfogás, a feukölt gondolkodás oda fejleszt az embert, hogy nem azokat a válaszfalakat keresi, amelyek nemzetek, felekezetek és társadalmi állások szerint különítik el őt társaitól; hanem a nemes törekvésekben ismeri meg azt az erős kapcsolatot, amely fáját a kölcsönös becsülésben és szeretetben tömöríti: mindaddig az ideig egy nagy úton kell fajunk történetének áthaladni és pedig oly úton haladni, a mely érző emberek szívével van kirakva s amelyen az irányjelzőket nem tündöklő gúllak, hanem egyes letűnt alakok csontjai képezik.

Hosszú ez az út, amelynek embercsontokból alkotott jelzőinél gyakran kell megpihennünk és pedig nem csak azért kell megállapodnunk, hogy az irányt kémleljük, hanem azért is, hogy azokat mintegy stációknak tartva, elmélkedjünk a küzdelem felett.

Az útirányt mutató eme jelek között ott áll ama férfiú csontja is, akinek emlékét ma ünnepejük. Ott áll, kiváló helyet foglal el, megérdemli, hogy mellette megállapodva, elmélkedjünk szellemi haladásunk nemes küzdelmei felett, mert az a férfiú, t. közönség, aki ezelőtt 300 esztendővel a XVI. századnak még nem egészen tisztult légkörében tudatára ébredt annak a nagy misszióknak, hogy Róma utcáinak elhagyott szegény gyermekei között iparkodott önzetlenül, saját összes vagyonával és saját összes munkarejével alapját megszilárdítani a tannak, mely szerint összes tevékenységünket annak a szellemi haladásnak kell szentelni, amely a szeretet és munka nevét írja zászlójára és azt a munkát kell istápolnunk, amely nem egyoldalú, nem csupán zárt körök érdekeit mozditja elő, de az emberiség egyetemes fejlődése érdekében buzgólkodik: ez a nemes férfiú kivivta magának a jogot, hogy szellemi haladásunk útján az ő csontjai is irányjelzőkként szerepeljenek.

De ma nemcsak róla kell megemlékeznünk, róla, ki egy eszmének gyakorlati megteremtésével örökítette meg nevét, hanem azokról a névtelenekről is, a kik három századon át, tanait követve, a világi szereplésről lemondva, a magaslatos tan önzetlen munkáiként áldozták fel életüket azért, hogy mesterük célját előbbre vigyék s akik az emberiségtől egyéb jutalmat nem kívántak, mint azt, hogy vessenek egy-egy göröngyöt sirjaiba, hogy az emlékezetnek göröngyén pihenhessen sirba vitt egyedüli kincsök: az öntudat.

Három századon át a szellemnek annyi kincsét árasztotta szét e sereg. Mily nagyok azok az érdemek, a melyeket az emberi haladásnak könyvében az ő javukra írhat a történelem! És mennyi az az érdem, a melyet a nemes seregnek köztünk élő tagjai a mi szűk kis hazánk, a mi nemzeti törekvéseink érdekében kifejtettek. A hol szellemi haladásról van szó, szellemük kincstárát ajándékozzák önzetlenül a hazának; a hol a magyar nemzeti érdekek védelméről van szó, ott a nyelv hatalmával és a kar erejével állnak be a névtelen hősök soraiba; és a hol a szellem tudásával kell lebilincselni a ködben tévelygő gondolatot, a szellem tudásával kell összeforrasztani a magyar faj veszedelmét okozható szülőkörű széthúzást: oda lépnek szerénységükkel, műveltségükkel s eldobva maguktól a szereplés ingerlő vágyát, csendes példadással fékezik meg a nemes kötelességekről megfélekedett szenvedélyt.

Ma jubilálnak. És mivel ülik meg három százados jubileumukat? Ebben a sivar korban, a mikor még a tíz éves jubileumok is diadaloszlopokat emelnek annak, aki megérte, hogy a maga javára dolgozhatott: ők, az emberi haladás érdekében kifejtett három százados munka után nem kívánnak egyebet, minthogy velük együtt adjunk hálát az Istennek, aki munkájukat vezette s velük

együtt élvezzük azt a lelki gyönyört, a melyet a szegényeknek való adakozás okoz.

Az igazságot kerestem és hiszem, hogy nem tértem el az igazságtól, mikor az elismerésnek eme szavaival, a tisztelet, az elismerés, a hála szavaival nyitom meg az ünnepélyt.

Színház.

Ez a hét a vendégszereplések és újdonságok hete volt. És minden este szép számú közönség gyűlt a színházba.

Szombaton, 4-én, Róna Tilla k. a. fejezte be vendéjátékát a „Lili“-ben. A szerep csakugyan nehéz volt neki. Csak azt láttuk, hogy bizony chablon szerint tanulta be és érthetetlen halk beszéddel, az énekszámok pointját érvényre sem juttatva, morzsolta le. Buzdító tapsokban most sem volt hiány. Mellette Mátrai Plinchar-dját, Bagi báróját, Breznai ifjódó öregurat kell kiemelnünk.

Vasárnap, 5-én és szerdán, 8-án Géczy Istvánnak, a „Gyimesi vadvirág“ méltán híres szerzőjének egy korábbi darabját, a „Leszámolás“-t láttuk. Érdemes volt bemutatni, ha nem is ér fel a pályanyertes művel. Két gyűlölködő parasztesalád és egymásba szerelmes gyermekek drámája ez, erős összekötésekkel és kicsi híján, szomorú véssel. Nem afféle tuczat-népszínmű, hanem lélektani indokból fejlődő eselekvény és jól rajzolt alakok teszik érdekessé meséjét. Hoós János dalai csinosak, de sok van belőlük.

A két gyűlölködő gazdát Győre és Breznai, (az utóbbi az adázabbat) hatással személyesítették. A Lévy-testvérek szerepet cseréltek, Lévy Margit játszott egy vig kedvű, ötletes parasztleányt, Lévy Sárika pedig egy szentimentális falusi szépséget; de jól illett nekik ez is. Bethleni és Mátrai a szerelmes parasztleányeket, Nagyné egy büszke anyát, Oláhné egy póstamesterséget és férjért pályázó özvegyet játszott a tetszés mellett. És ez este fedezték fel újra Viharit, a ki egy kasznár szerepében bő komikus ért és „Kutyapasszió“ refrainú magyar coupletjával pompás couplet-előadást mutatott be. Ő kapta a legzajosabb tapsokat. Első este bérletiszünet volt a szombati bál és az napi miniszterlátogatás miatt a páholyok üresen maradtak.

Három estét Fehér Gyula szini iskolai növendék fölleptei foglalták el. Hétfőn az „Otthon“ öreg ezredesét, kedden „A becsületnek“ Morettijét, csütörtökön „Quasimodó“-t játszta. A vendég itt végezte iskoláit és első föllépését a nagy színpadon itt óhajtott tenni, a hol eleve érdeklődésre számíthatott. Mindenesetre sokat ígérő tehetség, férfias csengésű, bár nem tulerős hanggal és az ábrázolás művészetének ismeretével. Nem minden sikerül neki úgy, a hogy gondolja, de még hibáiban is fölszillan a tehetség. Ha olyan színházhoz kerül, a hol a kezdőt nevelni tudják a közönség számára, még sok jót fogunk felőle hallani. Legegyenesesebb szerepe a Hugó Viktor rémdrámájában, leggyöngébb a Rovetta darabjában volt.

„A becsületnek“ az olasz verizmus érdekes terméke. Hogyan lesz egy becsületes emberből, becsületlen neje által szintén sikkasztó és hogy szökik meg gyávan a büntetés elől: ez három felvonás tartalma. Mi lesz velük tovább, azt már új drámának kellene elmondani. Közönségünk ilye maradt a darab végén, mert a közelmúlt saisonjaiban nem igen nyílt alkalma az újabb drámai irány megismerésére. A kikerekített és sokszor erőszakolt befejezés helyett ma, Ibsen és Zola hatása alatt, csak rántal a drámairó darabja végén. Az újdonság második felvonásánál hatalmasabbat kevés darabban találunk.

Moretti ügyvéd a becsületes életből gyalázatba tévedő modern gyenge jellem. Neje a házasságtörő asszonyok ismert példénja, csábítója gazember a jóltevő képében. Az após kitartatja magát veje által és a szobaleány nyal szó gyalázatos viszonyt. Csak egy becsületes asszony van, egy sikkasztó bankpénztárnok önfeláldozó neje. Ime a környezet, melyből a dráma kipa' tan.

Színészeink nem játszták egyenletesen. Csókáné, a kinek Magdája föllmulta mi-

napi alakítását, nem adhatott sok új vonást a bűnös nőnek. Fehér Gyula szerepbeli vergődése csak vergődés volt valóban. Breznay az apóst, M. Várhidy Rózsa a szobaleányt inkább eltalálták. Talán ha Bagi játsszaná az ügyvédet, a ki Keller tanácsost már igazabban adja, hamarabb volna sikere a darabnak.

(lb.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— A szabadelvű-párt vezérbizottsága a folyó hó 19-én tartandó választásokon betöltendő bizottsági tagsági helyekre a jelölést a következőképpen ejtette meg: az I. kerületbe jelöltettek: dr. Igács József, Molnár Frigyes és Szalontay Elek urak, a II. kerületbe pedig: dr. Fr. Kiss János királyi ügyész úr. Mind oly tisztelt tagjai társadalmunknak, a kiknek megválasztása nyereség lesz közügyeink előbbvitelére; éppen azért bizvást reméljük, hogy polgártársaink lelkesült örömmel fogadván a jelölést, a választás napján mindent elkövetnek jelöltjeink megválasztására.

— Magyarország földmívelésügyi minisztere: dr. Darányi Ignác úr ő nagyméltósága kitézett programjához hiven, nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Tormay Béla miniszteri tanácsos, Dobokay Lajos és Bartók József min. osztálytanácsosok, Györy Loránt miniszteri fogalmazó, Beksics Gusztáv és Kristóffy József országgyűlési képviselők és városunk szeretett főispánja: nmélt. Benitzky Ferenc főispán úr társaságában, folyó hó 5-én magas megjelenésével szerencseltette városunkat. Sokáig emlékezetes lesz Kecskemét város polgársága előtt nagyméltóságának leereszkedő barátsága és rokonszenves érdeklődése, melylyel Kecskemét város összes gazdasági viszonyairól magát tájékoztatván, teljes jóakarattal biztosította közönségünket, hogy városunk gazdasági fejlődésére irányuló törekvéseit mindenkor figyelmére méltatja s hatáskörében mindent elkövet a város minél magasabb fölvirágoztatására. De nemcsak emlékezetes, hanem maradandó becsesül is bir ez a látogatás; mert a miniszter megismervén Kecskemét életképességét, fejlődésre irányuló buzgóságát, mindenesetre méltányolja a város jogos kívánságait s így rövid idő alatt a sertéstenyésztés, telepítés, kataszteri új osztályozás által városunk hatalmasan fejlődik ki. Ő ekszellencziája itteni látogatásáról lapunk más helyén számolunk be.

— A Kegyes-Tanitórend ünnepe. A világszerte elterjedt s mindenütt a legnagyobb elismerés és szeretettel övezett kegyestanítórend alapításának háromszázadéves évfordulójának emlékünnepe, hálás kegyelettel ünnepelte meg f. hó 8-án a helybeli kegyesrendi ház. Reggel 1/2 9 órakor istenitisztelet előzte meg az ünnepélyességet, melyet azonban egy véletlen baleset, — melyet lapunk másik cikkében írunk le — szomorú emlékeztetvé tesz, úgyhogy annak hatása alatt az intézet tornacsarnokában rendezett matiné is — daczára a közreműködők jeles előadásának — magán viselte a lehangoltság nyomasztó jellegét. Az ünnepély Richter nyitányával kezdődött, melyet a színházi zenekarral kíségetett ifjúsági zenekar nagy praecizitással és hatással adott elő. Kada Elek polgármester úr diszmagyarban lépett elő s lapunk más helyén egész terjedelemben közölt nagyhatású beszédjével nyitotta meg az ünnepélyt, majd felolvasást tartott dr. Magyar István kir. alügyész úr. Ezenkívül a program egyes számai Calazanti József a rend nagy alapítója érdemeit méltatták s a kegyesrendi növendék papság Pintér Kálmán kegyesrendi tanárnak erre a célra irt dramolettjét adta elő. Közben az ifjúsági ének és zenekar jeles előadásával keltett méltó feltűnést.

— Közgyűlés. A városi törvényhatóság folyó hó 28-án tartja rendes havi közgyűlését, a mely alkalommal a közigazgatás állandó

bizottságai újra alakítottak. A közigazgatási bizottság gyűlése ezt megelőzőleg deczember 27-én lesz.

— **A város törvényhatósági bizottsága** Beniczky Ferencz főispán úr Ó nagyméltósága elnöke alatt f. hó 10-én rendkívüli közgyűlést tartott, mely alkalommal Kada Elek polgármester úrnak a munkástelepítés kérdésében tett s a városi tanács által előterjesztett javaslata tárgyalatván, a közgyűlés egyhangúlag s lelkesedéssel üdvözli az indítványt; mivel az egyrészt a megdrágult munkaerő pótlását, a szociális bajok orvoslását célozza, de másrészt nemzet-politikai szempontból a magyarság erősödését és városunk fejlődésének is hatalmas tényezőjét képezi, elvileg elfogadja s a telepítés kérdésének minden oldalú tanulmányozására a lehető rövid idő alatt beterjesztendő javaslattételre egy bizottságot küld ki, mely a városi tanács tagjain kívül a következő tagokból áll: Dömötör Sándor, Hacker Lajos, dr. Horváth Adám, Koricsánszky János, Szappanos Elek, Héjjas József, Kovács Sándor, Sikari Kovács Gábor, Nagy Lajos, Fehér István, Tatay Jenő, dr. Szeless József, dr. Kecskeméty Lajos, dr. Csabay Géza, Kerekes Ferencz, Szappanos István és Muraközy József urak.

— **A diszközgyűlés határnapja**, mint mult számunkban is közöltük, véglegesen karácson másodnapjára határozatott el, minek következtében az alakított rendező bizottság a diszközgyűlés sikerének érdekében a szükséges munkálatokat megkezdte s pár nap múlva a meghívók is szétküldetnek; a diszközgyűlés d. e. 11 órakor lesz, a mit déli 1 órakor a Beretvás vendéglőben tartandó lakoma követ. Este a színházban diszeldás lesz.

— **Jogász-tánczestély**. A fényesen ki-világított termeket korán megtöltötte a szép publikum. Öröm volt nézni a remek hölgykoszorút, a sok rózsaszín, hófehér és a szép világoskék angyalkákat, a kik bátortalan kíváncsisággal néztek körül, vajjon, hogy mutatnak az első mulatságon?! Kételyeik azonban csakhamar eloszlottak. A Balog Bandi bandája jött segítségükre. Megkezdődött a táncz. Eleinte tartózkodva, de mindinkább felmelegedve a táncz hevében. Örült a lélek, repesett a szív s úgy tartott a fesztelen jókedv szakadatlanul reggeli 5 óráig. A négyeseket 24 pár tánczolta. A soupé után kedves meglepetésben részesítette az aranyifjúságot Balog Andris ropogós jogászcsárdájával, melyet ez alkalomra készített. E részben övé az érdem, hogy a soupé-csárdás oly sokáig tartott. Reggel 5 óra vetett véget a jó mulatságnak. Ki-ki egy-egy kedves emlékekkel, némelyik talán feledhetlen emlékekkel távozva haza párnáik közé, hogy ott megegyszer átéljék az emlékezetes órákat. A jelen volt hölgyek névsora a következő: lányok Beretvás-nővérek (Baranyából), Bittó Erzsike, Dékány nővérek, Domján Mariska, Fekete Ilonka, Kada Margit, Kiss Emilke, Kiss Ilonka, Láber Sárika, Lauko Lenke és Margitka, Losonczy Jolánka, Mészáros Ilonka, Nád Linka, Pázmán Vanda, Révész Marcsa, Rozonovszky Rika, Szalontay-nővérek, Szentkirályi Tóth Vilma és Závori Leona.

— **A „Katona József-Kör”** jövő pénteken: deczember 17-én d. u. 1/2 5 órakor az ev. ref. collegium tornacsarnokában felolvasó estélyt rendez. Felolvasást tart főt. Hanusz István úr „Házasság és a társadalom” ról; — énekelni fog Weisz Adolfné úrnő, Barta Henrik úr zongora-kisérete mellett; — hegedűn játszik Koller Ferencz városi zenedei tanár úr, Bordeaux Gézáné úrnő zongora-kisérete mellett. A részletes program és meghívók közelebb fognak a tagok és közönség részére szétküldetni.

— **Értesítés**. Az ezredéves országos kiállításban részt vett és kitüntetést nyert helybeli kiállítókhöz. A kereskedelmi magy. kir. miniszter ó nagyméltósága, a budapesti kereskedelmi s iparkamara útján az ezredéves országos kiállításban részt vett helybeli kiállítóink részére a jury tanács által ítélt kitüntetésekhez hozzá, mint a helyi bizottság elnökéhez leküldvén, addig, míg ezeknek rendszeres kiosztása iránt intézkedhetem

s ezeknek átvételére az érdekelteket felhívatom, kérem, vegyék tudomásul kitüntetéseiknek leérkezését. *Idősb Katona Zsigmond.*

— **Halálozás**. A következő gyászjelentést vettük. Kun Kálmán mérnök, Kun Mária Dömötör Károlyné, Kun Anna mint testvérek; Dömötör Károly mint sógor és gyermekei Kálmán, Ilonka és Géza megtört szívvel jelentik a szeretett testvér, sógor és nagybátya nemes Kun János gazdálkodónak folyó hó 7-én esti 8 1/2 órakor, élete 76 ik évében, rövid, de súlyos betegség folytán bekövetkezett gyász elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 9-én délután 3 órakor fognak a II-ik tized 94. szám alatti családi háztól az ev. ref. egyház gyászszertartása szerint a budai út melletti temetőbe örök nyugalomra tételni. Kecskemét, 1897. deczember 8. Béke lengjen az elhunyt porai felett!

— **Megrendítő szerencsétlenség** színhelye volt f. hó 8-án a kegyesrendiek temploma. A jelzett napon, midőn a hazafias tanítórend helybeli társháza a rend alapításának háromszázados évfordulóját ünnepelte s a közönség áhitatos ünnepi hangulatban megtöltötte a templom minden zugát és ft. Kovács Antal tanár úr magas szárnyalású szónoki beszédének hatása alatt ünnepélyes esendben hallgatta a szent ígéket: a templom boltozatáról két darabban hatalmas vakolat-tömegek zuhantak le a közönségre, még pedig oly szerencsétlenül, hogy Elefánti Ferencz kovács-mester felesége, született Beke Eszter, 52 éves asszonynak hátgerinczét a lehullott vakolat összetörvén, a szerencsétlen nő, ropant kinok között, még ugyanaz nap éjjélkor, meghalt. Ezen kívül súlyosan sérültek meg özv. Herczeg Józsefné és Kókai Pálné, többen könnyű természetű zúzódásokat szenvedtek. Elképzelhető, hogy az ünnepélyes hangulatot csakhamar a legborzasztóbb jajveszélés váltotta föl. A közönség egy része azt hívén, hogy a veszedelem még nem mult el, rémült sikoltással igyekezett menekülni. A tömeg nagy része az oltár felé igyekezett, hol ft. Horváth György tanár urat is elütötte lábáról, mások a kijáratok felé tódultak, mi közben több nő elájult. A fenyegetett helyzetben ft. Kovács Antal úr a szószékről, Vámos Béla főkapitány úr pedig a padok között igyekezett megnyugtanni a népet, úgy, hogy az ő tapintatos föllépésük következtében a nép lassan lecsendesült s az ő érdemük, hogy a további nagyobb szerencsétlenségnek eleje vétetett úgy, hogy a lelkész a misét is befejezhette s a nép, habár szorongó, nyomasztó kedélyhangulatban rendben széteszlott.

— **Halálozás**. Mély részvétellel értesültünk, hogy Szűcs János földbirtokos, egy széles körben tisztelt család tagja, folyó hó 7-én rövid szenvedés után meghalt.

— **Vendégszereplés**. Ritka műélvezetben részesül a jövő héten közönségünk, a menyenyiben dr. Nagy Ernőné Rápolthy Katinka a vidék egyik elsőrangú drámai szendéje mutatja be művészetét három estén, szerdán a „Kaméliás hölgy”-ben, csütörtökön a „Dolovai nábob”-ban és szombaton a „Vasgyáros”-ban. A vendégszínésznőt ajánljuk közönségünk szives figyelmébe annyival inkább, mert úgy tudjuk, hogy a művésznő színpadunkon ez alkalommal szerződöttesi szempontból szerepel.

— **Az alsó vacsi-hegyközség** szőlőbirtokosainak bizalmi férfiai a hegyközségi szabályrendelet megalapítása tárgyában folyó hó 12-ikére, azaz vasárnap délután 2 órára a hegyközség birtokosait a városháza muzeum termébe összehívta. Figyelmeztetjük a birtokosokat, hogy akadályoztatásuk esetén szavazataikat megbizottak által is gyakorolhatják s önmagukat képviseltethetik a törvény értelmében.

— **Színházi heti műsor**. Ma, vasárnap, deczember hó 12-ikén, páros bérlet 21-ik számban: „Bukow, a székelyek hóhérja”, hétfőn, 13-án, páratlan bérlet 22-ik számban: „A valeni nász”, kedden, 14-én, páros bérlet 22-ik számban: „Bányamester”, szerdán, 15-ikén, páratlan bérlet 23-ik számban, dr. Nagy Ernőné Rápolthy Katinka úrnő vendégfelleptével: „Kaméliás hölgy”, csütörtökön,

16-ikán, dr. Nagy Ernőné Rápolthy Katinka úrnő 2-ik vendégfelleptével, páros bérlet 23-ik számban: „Dolovai nábob”, pénteken, 17-én, népeladásul, leszállított helyárrakkal, bérletszünetben: „Piros bugyelláris”, szombaton, 18-ikán, dr. Nagy Ernőné Rápolthy Katinka úrnő 3-ik vendégfelleptével, páratlan bérlet 24-ik számban: „Vasgyáros”, vasárnap, 19-ikén, páros bérlet 24-ik számban: „Télen”.

— **Köszönetnyilvánítás**. Mindazon jó barátok és ismerősök, kik Istenben boldogult szeretett férjem halálával ért mély gyászomat és fájdalmamat, részvétnyilatkozatuk és a temetésén megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ez úton is szívből jövő hálám és köszönetem igaz kifejezését. Kecskemét, 1897. decz. 11. *özv. Mayer Jánosné.*

— **Az új városháza** építésének teljes befejezése és közgyűlési termének ünnepélyes megnyitása alkalmából folyó hó 26-án délben a város díszbankettet rendez, melyre aláírási iverk fognak kibocsátatni. Egy teríték ára 2 frt 50 kr. Figyelmeztetjük a részt venni szándékozókat, hogy az iver idejekorán aláírják, mivel az aláírás f. hó 20-án beszüntetettik s a banketten csak azok vehetnek részt, kik az iver aláírják.

— **Vivótanfolyam Kecskeméten**. Mint már megemlékeztünk, Zolnay Viktor oklevéles vivótanár úr telepedett le közöttünk, hogy fiatalságunkat a vivás nemes sportjába bevezesse. A tanfolyam a városháza II-od emeleti vivótermében megkezdődött s habár a tanítványok száma kevés, meggyőződhetek az érdeklődők, hogy a mester tanítási módszere és ügyessége az eddig itt ismert vivómesterek tanítását túlszárnyalja, úgy, hogy a résztvevők a legalaposabb oktatásban részesülnek. Ennélfogva a legmelegebben ajánljuk Zolnay Viktor vivótanár urat ifjúságunk figyelmébe és pártfogásába.

— **Nagy hajtóvadászat** van ma, vasárnap Pusztaszerezen, melyet a helybeli vadásztársaság rendez. A terítékre került nyulak fölöslege holnap, hétfőn reggeltől kezdve Gyenes György társulati pénztárnok úr I. tized Nagyvásári utca 242. sz. a lakásán és Gyenes Gyula úr vas- és fűszerkereskedésében elárúsítatik.

— **Paur Géza, akadémiai festőművész** tartózkodik jelenleg körünkben, hogy a város házá s annak nevezetesebb részeit, így: a közgyűlési termet, tanácstermeteket, anyakönyvi hivatalt, levéltárt stb., a Vasárnapi Ujság és a város monographiája részére lerajzolja.

— **Az időjárás** a hét elején roppant nagy, csaknem áthatolhatlan köddel kezdődött, mely oly sűrűn ereszkedett le 7-én városunkra, hogy a szembe jövő egyéneket se lehetett meglátni s Isten csodája, hogy nagyobb szerencsétlenségek nem történtek. A hét közepén havas eső esett, mely elrontotta az utakat tökéletesen. Az út oly sikos volt, hogy alig lehetett járni. Ebből kifolyólag kérjük a háztulajdonosokat, hogy a házaik előtti sikos járda homokkal leendő beszórásáról gondoskodjanak addig, míg szerencsétlenség nem történik. Pénteken végre megjött a várva várt hó, mely sűrű pelyhekben lepte az utcákat.

— **Furvangos tolvaj**. Folyó évi szeptember hóban Zubornyák Sándor bugacz monostori gulyához egy siheder ifjú azzal állított be, hogy adják ki neki atyjának, Bokus Sándornak marháját, a pásztorok hitelt adva szavának. A marhát kiadták, a melyet ő azonnal elhajtott. Ugyanabban az időben, ugyanazon ifjú Zubornyák Istvánhoz is beállított, a honnan ugyancsak Bokus Sándornak tehenét vitte el. Most késő ősszel a jogos tulajdonos, Bokus Sándor uram ment ki tehenért meg marháért, a mikor kitűnt, hogy a Zubornyákékat valaki rászedte. Rendőri nyomozás során kitűnt, hogy a tettes Csősi János, 16 éves cseléd, a ki a Zubornyák Sándortól elvitt tinóra, a melyen B. S. betűk voltak, Búzás Sándor névre passzust vett ki a város házában s azt Nagy-Kőrösön eladta. A tehenre is szerzett marha levelet, mert tanúval (testvérel) igazolta, hogy az ő nevére, azt meg a kecskeméti Katalin-vásáron adta el. A koránért fiatal embert a rendőrségnek adták át.

Szomorú — de igaz, hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez test egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ügyei se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség,** mely később keservesen meg bosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékokból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség kútforrása a gyomor rendetlen működése, a mit, idej-korán használva, Egger kellemes ízű **Sodapasztillája** csak hamar beszüntet, (1 doboz ára 30kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt, próbadoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nádor-gyógyszertár.** (Dr. EGGER LEÓ és EGGER J.) Budapest, Váci-körút 17.

Felelős szerkesztő: Laptulajdonos:
Ifj. **TÓTH ISTVÁN.** A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.
Szerkesztőtárs: Kiadó:
Dr. **NAGY MIHÁLY.** **TÓTH LASZLÓ.**

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázzal és színekben, u m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szíu és mintázzal stb.) a megrendelt árú **postabér és vámmentesen a hához szállítva, mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező japokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven jrt megrendelések pouto-an elintéztetnek. 2

HIRDETÉSEK.

Bérbeadó üzlethelyiségek.

A Kecskeméti Izr. Hitközség Nagy-kőrösi-útcza 15. sz. a. bérházában 1898. évi május hó 1-ső napjától kezdve

több üzlethelyiség

megfelelő mellék helyiségekkel és esetleg 1898. augusztus hó 1-én átvehető lakásokkal — kiadó.

Bérelni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlataikat a hitközség hivatalos helyiségébe beadni sziveskedjenek.

Kecskeméten, 1897 november 17-én.

A Hitk. Előljáróság.

362 3-2

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copaiát és Cubeát. Felülmúlja pontos és biztos hatásban cső-, hólyag- és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A **Hamamets Injectióval** egyetemben használva a legmakacsaba folyást megszünteti 1 üveg (40 drb) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 90 kr., 2 üveg Injectió és 1 üveg Santal Egger bérmentve 1. 379 3 frt 25 kr. 17-1

Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI, Váci-körút 17.

Kapható Kecskeméten:

Molnár Pál, Farkas Ignác és Bódogh Ferencz gyógyszerész uraknál.

The Continental Bodega Company.
Valódi hamisítatlan külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona s. a. l.
Legjobb bevásárlási forrása

Raktár

251 20-17 és főelárusítók:
Dávid Bertalan,
Schwarz Adolf,
Wittmann Károly urak
Kecskeméten.

A feltaláló dr. Meidinger tanár úr által kizárólag feljogosított gyár
MEIDINGER-KÁLYHÁK
készítésére 288 14-14
HEIM H. cs. és kir. udv. szállító
Budapest, Thonet-udvar. — Bécs, 1, Kohlmarkt 7. — Prága, Hybernergasse 7.
Szabadalmazva minden államban. Első díjakkal kitüntetve az összes kiállításokon.
Legelőnyösebb töltő és szellőztető kályha.

Lakások, iskolák, irodák stb számára, a legegyszerűbb és legpompásabb kiállításban. Tetszés szerinti hosszantartó égési tartam koksz-, 24 órai égési tartam köszénfűtessel. Több szobát egy kályhával lehet fűteni.

Waggon-kályhák.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

Óvjuk az utánzásoktól, miért is heesés figyelmébe ajánljuk az itt feltüntetett védjegyet, mely a kályha ajtajának belső oldalán rá van forrasztva.

HEIM-féle HESTIA-KÁLYHÁK.

Heim-féle füstemesztő kandalló.

A kéménykövek teljesen füstmentesek maradnak. Határtalan égési tartam. A már meglévő kandalló-burkolat felhasználható. Egy kandallóval több helyiséget lehet fűteni.

Heim-féle füstemesztő Caloriférek.

Minden rendszerű központi fűtések.

Száritó készülékek ipari és gazdasági czélokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentesen.
Kályháink csak akkor valódiak, ha azok budapesti vagy bécsi raktárainkból szereztek be.

Francellor Verschlussstreifen
WILHELM MAAGER'S
echter geräthlicher
DORSCH
Lebertran

Das ist der Fisch, den man braucht, um die Leber zu heilen, und die Gesundheit zu erhalten.

Protocollirter Verschlussstreifen

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

-májolaj
törvényesen védett csomagolásban

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emésztelőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek min-lama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál, **Nyirády László** és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárusítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

358

Utánzásokat a törvény üldözi.

24-5

József főherceg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója
Fülöp szász Coburg-Gothai herceg ő kir. fensége szállítója.
Sürgönyeim: **Gottschlig Budapest.** Telefon 57-86.

GOTTSCHLIG tea-, rum és cognac-
nagykereskedő
AGOSTON BUDAPEST

Központi iroda: IV., Váci-útcza 4. szám.

RAKTÁRAK:
IV., Váci-útcza 6. sz., a „Mandarinhoz“ VI. Andrassy-út 23., „Hong Cong városához“
a Városház-tér mellett a kir. opera áttellenében
IV., Egyetem-tér, Egyetem-útcza sarkán, a „Japán nőhöz“
372
KIVITELI PINCZÉK: 5-2
X., Kőbánya, Füzér-útcza 9. szám.
Bizományi raktár:
STEIN LAJOS úrnál Kecskeméten.

Közvetlen hehozatalú valódi chinai és orosz karaván-teák, Jamaica-, Brazilliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palaczkokban, eredeti árak mellett. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

7983 - tk. 897. sz.

Hirdetmény.

Lajosmizse közzé és az ahhoz csatolt fél Bene-pusztai telekkönyvi betétei az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. t. c. cikkek értelmében elkészítettén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886. XXIX. törv. cikk 15. és 17. § ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 158. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t. cikk 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, a kik valamely teherátvitelének az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15. § a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, a végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1898. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi ogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. § ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1898. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1898. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után a betétek tartamát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál Kecskeméten, 1897. november hó 14-én.

Kapy Lajos,
kir. törvényszéki bíró.

368 3-8

A világ legjobb fénymáza!

A ki lábbelijét szép fényes és tartóssá akarja tenni, vásároljon csakis

Fernolendt cipőfénymázt.

Világos lábbelihöz

Fernolendt természetes bőr-crémet

Fernolendt-éretisztító-pasta,

Fehér bőr-dobozban,

cs. és kir. szab. gyár. Alap. 1832. Bécs.

„vörös vonal” bejegyzett védjeggyel és darabokban „vörös harang” bejegyzett védjeggyel a legjobb tisztító szer ércz és átvétárgyak részére.

Gyári raktár Bécs, I., Schuler-strasse 21.

Mindenütt készletben.

Sok értéktelen utánzat miatt vigyázzanak a nevemre.

St. Fernolendt

és a bejegyzett védjegyre.

Czipőfénymáz részére.

32 52-45

Ház-eladás.

Néhai Dékány Pál hagyatékához tartozó, a **IV. tizedben 148. szám alatt fekvő, jó karban levő házbirtok örökáron eladó.**

Értekezni lehet Szabó Márton ügyvéddel. (lakik III. tized, Jókai-úteza 201. sz. alatt). 359 3-3

Eladó részvények.

3 drb Gazdasági Gözmalmi,
2 darab Sertéshizlaló Gözmalmi
részvény eladó.

Bővebb értesítést ad:

Fejér István, kereskedő.

ROSENBAUM ANTAL

tüzelő és építési anyagok raktára

Belsőüzleti
telefonszám 16.

KECSKEMÉTEN, Halasi-nagy-úteza 14.

Vasútüzleti
telefonszám 85.

A tatárszentgyörgyi uradalom erdejéből, tavalyi vágású, több mint 1000 méteről jóminőségű akácztűzifámat

most hazaszállítottam, — minélfogva alkalmam nyílik a n. é. fogyasztóközönségnek első rendű, kifogástalanul izezett, **vastag és száraz**, hasított vagy dorong **akácztűzifával** olesón szolgálni.

Ezenkívül a Szolnoki-kapuban, a vasúti pályaudvaron levő telepeimen, valamint a Vásári nagy-útezei **fióküzletben** kitűnő **tölgy-, bükk-, cser- és akácztűzifa** házhoz szállítva a legjutányosabb árban kapható.

Ajánlom továbbá a legjobb **porosz-köszent, légszesz-koakszot**, vágott száraz **akácztűzifát**, úgy nagybani, mint kicsinybeni eladásra házhoz szállítva a a legolcsóbb árban.

A tatárszentgyörgyi uradalom tavalyi vágásából származó 10—15,000 kéve **rözse** olesó áron **eladó**, részletenkint vagy egészben.

383 3-1

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM, COGNAC ÉS PALACZKSÓR NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK GYÁRA.

BUDAPEST, IV., RÉGI POSTA-UTCZA 10.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Kapható Kecskeméten, a bizományi raktárban: **Dávid Bertalan** úrnál.